Rune i Svea

Rune Andersson i Svea började femte klass för Emil Håkansson i Ljungstorps skola 1940. Rune är född i Berg 1929. I mars det året flyttade han med sina föräldrar Agnes och Gustaf Andersson och sin bror Arne in i Svea. Systern Verna, dvs jag, kom inte till världen förrän senare detta år. De kom då från Lunden i Skövde, där Rune gått tredje och fjärde klass i skolan för Britta Johansson.

- Jag kände ingen i Ljungstorp, säger Rune, jo vi hade hälsat på i Lövvik hos Karl-August Andersson någon gång. Karl-August var bror med min farfar. Då bodde vi på Fallet i Timmersdala och vi cyklade till Lövvik minns jag. Jag minns att det var en som hette Ekblad där också då och han spelade munspel. Det var många barn i Lövvik och Lars, en av sönerna i Lövvik, var jämngammal med mig. Karl-August var med och mötte oss med häst och släde vid Fermabrona när vi kom med flyttlasset från Skövde, fortsätter Rune. Det var så mycket snö, säkert en och en halv meter djupt, så bilen vi hade från Skövde kunde inte köra in i Ljungstorp och allra minst ner till Svea. Så vi fick lasta om vid Fermabrona. Det gick inte att köra med den stora plogen, som drogs av hästar, så hela Ljungstorp var ute och skottade snö. Vi tog oss fram till Svea i alla fall. Tack vare att det var så fruset kunde vi köra den sista biten genom Karl-Augusta hage.

- Att börja skolan i Ljungstorp var inte så svårt som att komma från skolan i Berg, där jag gick när vi bodde i Timmersdala, och börja i Lunden. Lunden var ju i stan och dessutom gick vi i slöjden i gamla skolans källare inne i Skövde. Leo Johansson var slöjdlärare i metallslöjden. Jag gjorde bland annat en kniv där minns jag. Det var lite ansjokt med så mycket barn. Jag minns att farmor följde mig till skolan i Lunden första dagen. Farmor bodde hemma hos oss.

Lumberjacka och golfbyxor

- Min skolväg i Ljungstorp gick genom Karl-Augusta hage upp till Lövvik. Där träffade jag Lars och några av hans syskon och vi tog sällskap vidare till skolan. Där gick vi pojkar i våra lumberjackor och golfbyxor. Lumberjackorna kunde ha knappar eller dragkedja, ibland halv dragkedja från halsen till en bit ner på bröstet. Rutig pullover och mössa med skärm hörde till. Vi var ungefär likadant klädda allihop. Ingen tänkte på kläder så mycket. Helt och rent gällde. Skolläraren gick i lappade kläder han också. Han hade lappar på byxorna. Jag minns att jag till examen i femte klass fick en kostym. Det var långa byxor till den. Jag fick inte ha de byxorna förrän morsan hade sytt om dom till golfbyxor. Det var min första kostym och jag ville ju förstås ha de långa byxorna, men det fick jag inte. Inte förrän du konfirmeras, sa dom.

Klass 3-6 år 1941. Fotot tillhör Rune Andersson.
Bakre raden fr vä:
Hans Bromér Storekullen, Bror Karlsson Bäckedalen, David Johansson Löten, Åke Lundberg Ulfstorp, Rune Andersson Svea, Ingalill Apell Milltorp, Vivan Kjellén Hagen, Ingvar Olsson Storekullen, läraren Emil Håkansson, Valle Lundberg Ulfstorp, Karl-Gustav Johansson Löten
Mittenraden:
Kerstin Andersson Lövvik, Maj-Britt Pettersson, Sara Johansson Vasen, Bojan Lövgren Lövberga, Gunborg Andersson Ljungstorp, Inga-Maj Gustavsson Aspelund, Ulla Lövgren Lövberga, Ejvor Apell Milltorp.
Främre raden:
Karl-Erik Andersson Kleven (und Gruvesäter), Nils Johansson Vasen, Göte Andersson Kleven (und Gruvesäter), Nils-Erik Apell Milltorp, Per Andersson Lövvik, Gösta Hjert Rosenlund.

Alla hade inte pålägg

- Varje morgon sjöng vi psalmen ”Din klara sol går åter opp..” och skolläraren spelade på orgeln. På frukostrasten åt vi våra medhavda smörgåsar och drack mjölken ur vichyvattenflaskan med patentkork. Jag hade alltid smörgås med pålägg, men en del av barnen hade bara bröd och smör men hade istället fått med sig en tioöring hemifrån som de fick köpa lite pålägg för i affären på väg till skolan. Där var det öppet redan när vi gick förbi på morgonen.

Saft i flaskan - då var det lite festligare

- Jag minns inte att vi hade någon skolresa, men vi gjorde utflykter bland annat till Varnhem. Det hade vi gjort från Berg också. Då tittade vi i kyrkan och satt sedan i backen bakom kyrkan och åt vår matsäck, men då var det lite festligare så då hade vi saft i vichyvattenflaskan istället för mjölk. Jag cyklade på min egen cykel. Den hade jag fått 1940. Jag minns att jag körde av en av tramporna en gång. Då fick jag hjälp att svetsa ihop den av knektarna som låg på läger i vår äng i Svea. Andra världskriget rasade för fullt och här märkte vi av det genom militära övningar, minns Rune. Militären hyrde vårt bästa-rum i Svea och använde det till expedition. Jag vet att morsan sålde smörgåsar till militärerna och farsan fick hämta grismat i tunnor till våra grisar som under den här tiden blev riktigt tjocka och feta. Vid ett tillfälle när jag var med där och hämtade, fick jag saftsoppa i ett av tälten. Det hände att vi inte bara fick grismat, utan också riktigt fin mat till oss själva. Det blev lite extra tillskott, annars var vi aldrig utan mat.

- Vi hade det väl ungefär lika allihop i skolan. Men jag minns från Berg att skolstyrelsens representant kom till skolan med träskor till barn vars föräldrar varit sjuka. Och det var bönder med egna gårdar som satt i skolstyrelsen, inga andra. Jag tror också att vi fick betala en del av skolböckerna själva.

- Det fanns elektriskt ljus i Svea när vi flyttade dit, men det var tunna vridna ledningstrådar. Vid den här tiden gjordes det elektriska om och Nocke, som var gift med Karl-Augusta Britta, bytte ut ledningarna och satte in kulo istället.

Äggakorgar…

- Det roligaste i skolan var nog i alla fall rasterna och sporttimmarna. Vi spelade brännboll och fotboll på planen bakom uthuset. Det var roligt. Sprang på tid gjorde vi också. Det gick ganska hyggligt. En del var favoriter hos Emil men han försökte nog vara rättvis. Men det var ju den tiden med äggakorgar…

- Det skulle vara ordning och reda i klassrummet. Vi fick inte ”smälla med fingrarna” när vi vinkade för att få svara, bara sträcka upp handen stilla och vackert. Och i träslöjden, där Emil också var lärare, använde vi den sista kvarten av lektionen för att städa upp och göra iordning verktygen. I slöjden hade vi blå förkläden på oss. Jag gjorde bland annat ett nattygsbord och en kniv minns jag.

Plockade kröser

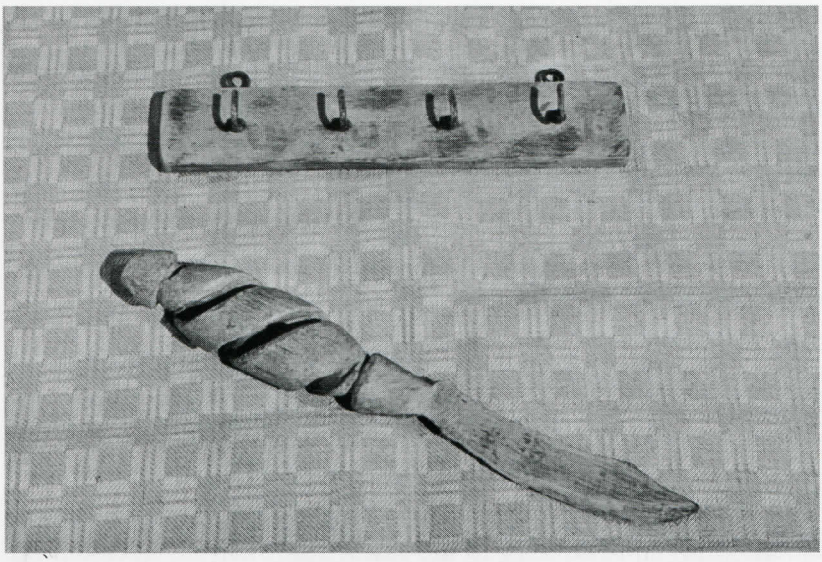
- Vi plockade kröser (lingon) också. Då samlades vi i skolan med mat i ryggsäcken

Rune Andersson med två av sina slöjdalster, en skärbräda och en askskyffel.

och hinkar och så gick vi ibland bort till Fagerdammen och ibland uppåt Löten och så plockade vi där. Alla klasserna var med, Emil också. Vi plockade åt oss själva. De flesta föräldrarna hade lantbruk och i skörden kunde vi få ledigt någon dag för att hjälpa till hemma. Då hjälptes grannar åt så det var rätt stora skördelag hemma i Svea.

- Av examen minns jag att jag fick nya kläder och att prästen kom till skolan. Då hade vi prytt skolsalen med blommor som stod i fönstren och på katedern. Jag gick sex år i skolan och därefter fortsättningsskola.

Handdukshängaren tillverkade Rune i slöjden. Kniven hjälpte Olle Andersson i Lövvik till med.